

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/warszawa/materialy-edukacyjne/teki-i-materialy-dydakt/170534,Losy-polskich-dzieci-pod-okupacja-sowiecka.html>

07.05.2024, 06:49

Losy polskich dzieci pod okupacją sowiecką

Losy polskich dzieci pod okupacją sowiecką to wybór tekstów źródłowych opartych na relacjach i wspomnieniach osób, które jako dzieci doświadczyły tragicznych przeżyć po agresji ZSRS na Polskę 17 września 1939 roku.

To wtedy rozpadł się znany i bezpieczny świat ich dzieciństwa – na ulicach pojawiły się oddziały żołnierzy Armii Czerwonej oraz funkcjonariusze NKWD. Zaczęły się kłopoty z zaopatrzeniem w podstawowe artykuły, wojsko i enkawudziści zajmowali lepsze mieszkania, konfiskowali majątki. Wkrótce polskie rodziny dotknęły represje ze strony okupantów: egzekucje i aresztowania. Często najbliżsi znikali bez śladu, a prawda o ich losie była ukrywana i zakłamywana przez agresorów przez następne dziesięciolecia naszej historii. W szkole pod sowiecką okupacją rozpoczęły się lekcje w obcym języku, prymitywna komunistyczna propaganda i ateizacja, a polskie symbole narodowe i religijne zastąpił sierp i młot oraz portrety Lenina i Stalina.

W lutym 1940 roku zaczęły się masowe deportacje w głąb ZSRS – dzieci doświadczyły wyniszczającej pracy przymusowej, chorób, biedy, a przede wszystkim głodu. Na nieludzkiej ziemi zostawiały na zawsze swoich bliskich – były świadkami śmierci rodziców, dziadków i rodzeństwa. Zmuszone przez okrutne warunki szybko przejmowały role dorosłych.

Indywidualne doświadczenia składają się w zebranych tekstach na opis tragicznego losu polskich dzieci, które z „przedwojennego świata” trafiły pod sowiecką okupację, a potem przeżyły piekło na nieludzkiej ziemi. Faktograficzny zapis relacji pozwala jednocześnie poznać historię okupacyjnej rzeczywistości na terenach zajętych przez ZSRS, a także deportacje i życie na zesłaniu. Z drugiej strony emocjonalny przekaz tych historii, zakres dziecięcych doświadczeń i obserwacji ułatwia dzisiejszym odbiorcom zrozumienie „wielkiej historii”, która miała wpływ na losy całego narodu. Z tego powodu teksty źródłowe, uzupełnione o zestawy zadań, mapę i karty pracy mogą być cenną pomocą dydaktyczną do nauki historii XX wieku na lekcjach i zajęciach w szkołach podstawowych i średnich.

Pliki do pobrania

[Losy polskich dzieci pod okupacją sowiecką \(pdf, 676.43 KB\) 16.09.2022 11:00](#)

MATERIAŁY EDUKACYJNE IPN

LOSY POLSKICH DZIECI POD OKUPACJĄ SOWIECKĄ

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Warszawa 2022

Opcje strony